

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
voortgang XONAR en Mutsaersstichting

DATUM
24 april 2024
Verz. 24 april 2024

BIJLAGEN
2

BEHANDELD DOOR
FJM (Frans) Mourmans

TELEFOONNUMMER
06 50898190

ONZE REFERENTIE
2024.01405

E-MAILADRES
Frans.Mourmans@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Sinds de zomer van 2023 wordt door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van XONAR, het projectteam van de gemeenten, de regievoerder en jeugddautoriteit tweewekelijks de voortgang van het herstelplan van XONAR gemonitord. Na de ondertekening van de brief met voorwaarden voor de financiering van het herstelplan is daar een maandelijks bestuurlijk monitoringoverleg aan toegevoegd. In deze voortgangsrapportage informeer ik u over de stand van zaken per 11 april 2024.

Door de hack is XONAR tijdelijk niet in staat geweest op de gebruikelijke manier te rapporteren in het monitoringoverleg. Intussen zijn de meeste problemen opgelost en heeft XONAR weer toegang tot alle data die nodig zijn voor een adequate rapportage over de ontwikkelingen in het herstelplan.

Fusie en zorglandschap

XONAR en Mondriaan onderzoeken in de komende maanden of de voorgenomen fusie haalbaar is. Onderdeel van het onderzoek zijn due diligence onderzoeken die zowel bij XONAR als Mondriaan worden uitgevoerd. Met XONAR is afgesproken dat in het maandelijks monitoringoverleg wordt gerapporteerd over de ontwikkelingen rond de voorgenomen fusie.

In verband met de systeemproblemen in het zorglandschap hebben de gezamenlijke Limburgse jeugd-regio's op 20 maart jl. overleg gevoerd met VWS, VNG, IGJ en de Jeugddautoriteit. VWS herkent de urgentie van de problemen in Limburg. XONAR en Mutsaersstichting verkeren in financiële problemen en door de geografische ligging van Limburg zijn alternatieven ook niet eenvoudig voor handen. Dit maakt dat er een dreiging bestaat voor continuïteit van jeugdzorg. Er is een taskforce ingericht die kijkt naar een duurzame oplossing voor het zorglandschap in Limburg.

Herstel is ongewijzigd fragiel

Het managen van de risico's en het effect daarvan op de liquiditeitspositie heeft onveranderd onze hoogste prioriteit. Op onze aanwijzingen heeft XONAR de rapportages over de liquiditeitspositie en de risico's anders ingericht. Door deze wijzigingen hebben wij nu een beter inzicht.

Door de verbetering van de rapportages over de risico's is het financieel effect van risico's nu te vertalen naar de liquiditeitsprognose. Door de wijzigingen in de rapportages over de liquiditeit is een reëler beeld van de zwakke liquiditeitspositie beschikbaar. In een eerdere voortgangsrapportage is gemeld

DATUM
24 april 2024

dat er sprake is van een positieve ontwikkeling maar ook dat het herstel fragiel is. Dat beeld wordt bevestigd door de inzichtelijkere rapportages. De financiële situatie van XONAR is zeer kwetsbaar.

Operationeel herstel

Onderdeel van het herstelplan is dat XONAR via operationeel herstel in de organisatie een besparing realiseert van € 1,6 mln. Daartoe wordt door XONAR gestuurd op 1) productiviteit, 2) geen beschikking-geen zorg, 3) bedbezetting, 4) normering formatie en 5) ziekteverzuim. Wij zijn ongewijzigd positief over de ontwikkelingen die XONAR in het operationeel herstel laat zien. Door betere sturing worden op alle onderdelen meetbare verbeteringen gerealiseerd. XONAR heeft onderbouwd dat de geraamde besparingen in de komende periode ruimschoots worden gerealiseerd. De besparingen zijn op dit moment nog niet zichtbaar in de exploitatiecijfers. XONAR verwacht dat dit vanaf de tweede helft van dit jaar wel het geval zal zijn.

Verkoop vastgoed en groot onderhoud

De geplande verkoop van het vastgoed aan de Zoetmanstraat in Maastricht, de Heerlerbaan in Heerlen en een terrein in Mariahoop is rond de jaarwisseling afgerond. De gezamenlijke verkoopopbrengst van het vastgoed is € 1,7 mln. lager dan begroot. Aangezien de verkoopopbrengst wordt ingezet voor achterstallig groot onderhoud en versterking van de liquiditeit moet XONAR een bezuiniging van minimaal dit bedrag realiseren in de onderhoudsbegroting.

Onderdeel van onze voorwaarden bij de financiering van het herstelplan is dat het onderhoudsplan ter beoordeling aan de gemeenten wordt voorgelegd. Uitgangspunt voor de beoordeling is sober en doelmatig onderhoud met de kanttekening dat het achterstallig onderhoud voldoende gericht moet zijn op de continuïteit van zorg, de kwaliteit van zorg en de veiligheid van de kinderen/jongeren, verwanten en medewerkers. De gemeenten hebben voor de beoordeling een gespecialiseerd bureau ingeschakeld. De rapportage met bevindingen inclusief een advies voor bezuinigingsmogelijkheden wordt in april opgeleverd. Aan de hand van de rapportage kan worden beoordeeld of en hoe de bezuiniging gerealiseerd kan worden.

Kosten herstelplan, wijzigingen en vrije ruimte

Tot nu toe heeft XONAR van de gemeenten na een gedegen controle 5 voorschotten in de kosten van het herstelplan ontvangen voor in totaal € 3.784.455. De prognose van XONAR is dat in de komende maanden nog declaraties volgen voor afgerond € 859.000.

Daarnaast zijn voor een bedrag van € 2.500.000 garanties afgegeven aan JENS en de combinatie IJZ. De garantie aan JENS is voor 5 jaar en heeft betrekking op mogelijk toekomstige claims voor transitievergoedingen van medewerkers die zijn overgestapt van XONAR naar JENS. De garantie aan de combinatie IJZ is voor 1 jaar en is afgegeven om te voorkomen dat door een wijziging in de bevoorschottingssystematiek van volledige betaling van zorgarrangementen vooraf naar betaling in termijnen vanaf eind tweede kwartaal 2024 een knelpunt in de liquiditeit van XONAR ontstaat.

Alle door XONAR begrootte bedragen voor het herstelplan zijn plafondbedragen op basis van een inschatting van het maximale risico. In de praktijk blijkt dat met uitzondering van de reorganisatiekosten, de werkelijke kosten lager zijn.

- De raming van de transitiekosten is gebaseerd op een inschatting van te betalen vergoedingen aan personeel bij gedwongen ontslag. De praktijk wijkt af, onder meer door natuurlijk verloop en omdat medewerkers het gedwongen ontslag niet hebben afgewacht en zelf een andere baan hebben gezocht en gevonden. Daardoor vervalt het recht op een transitievergoeding.

DATUM
24 april 2024

- In raming van de frictiekosten zijn kosten meegenomen die niet in aanmerking komen voor vergoeding. Exploitatieverliezen bijvoorbeeld zijn een regulier bedrijfsvoering risico en worden niet vergoed. Daardoor zijn de werkelijke frictiekosten lager dan geraamd.

Door de vrije ruimte die hierdoor ontstaat zijn wij in de afgelopen maanden op basis van wijzigingsvoorstellen in staat geweest XONAR te ondersteunen met de vergoeding van reële maar niet voorziene transitiekosten 590k, frictiekosten 114k en reorganisatiekosten 100k. De vrije ruimte in het budget voor het herstelplan op dit moment is € 856.298. In de bijlage 1 is een financiële verantwoording opgenomen.

Onzekerheden en risico's

In de bijlage 2 vindt u een samenvatting van risicoregister per 11-4-2024.

Ontwikkelingen Mutsaersstichting

Onderdeel van het herstelplan van Mutsaersstichting is dat de deelneming Hai-5 wordt afgestoten. Mutsaersstichting, Talent en Tobas Jeugdhulp hebben ons recent geïnformeerd dat Talent en Tobas Jeugdhulp gezamenlijk de mogelijkheden verkennen tot de overname van Hai-5 B.V. met als primaire doel continuïteit van zorg voor de jeugdigen van de Leefhuizen te waarborgen. Wanneer er een definitief akkoord wordt bereikt, wordt u hierover geïnformeerd.

Met de Jeugdautoriteit is besproken dat de Zuid-Limburgse gemeenten niet willen worden aangeslagen voor financiële steun aan Mutsaersstichting. Dat was eerder al gebeurd met Mutsaersstichting en de jeugdregio's Noord- en Midden-Limburg.

Hoogachtend,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Bijlage 1

Verantwoording financiering herstelplan XONAR

Peildatum 11-4-2024

Onderwerp	Onderbouwing	Aangevraagde bijdrage (plafondbedrag)	Uitbetaalde bedragen	Prognose nog te maken kosten (opgave XONAR)	Restsaldo	Percentage totale uitbetaling vs. toegekend bedrag
Frictiekosten	(MKD, DB-Xtra, Leefhuizen, JENS)	€ 1.536.585	€ 550.610	€ 133.944	€ 852.031	45%
Reorganisatiekosten	excl. JENS	€ 2.000.000	€ 1.900.000	€ 100.000	€ -	100%
Transitiekosten	(MKD, DB-Xtra, Overhead, CLAS, Pleegzorg, Ambulante gezinsbegeleiding)	€ 1.937.052	€ 1.285.924	€ 573.225	€ 77.904	96%
Reorganisatiekosten JENS		€ 500.000	€ 47.921	€ 52.079	€ 400.000	20%
Transitiekosten JENS		€ 1.800.000			€ 1.800.000	0%
<i>herschikking budgetten / afronding</i>		€ 226.363			€ 226.363	0%
Totaal		€ 8.000.000	€ 3.784.455	€ 859.248	€ 3.356.298	58%
Onderwerp	Bedrag					
Maximale plafondbedrag herstelplan	€ 8.000.000					
Uitbetaalde steun aan XONAR	€ 3.784.455					
Prognose nog uit te betalen steun	€ 859.248					
Gereserveerde bedragen i.v.m. afgegeven garanties	€ 2.500.000					
Saldo financiële ruimte herstelplan	€ 856.298					

Risico's en risicobeheersing

Stand per 11-4-2024

In onderstaand overzicht wordt onderscheid gemaakt tussen risico's in het herstelplan, risico's in de bedrijfsvoering met een relatie naar het herstelplan en risico's in de bedrijfsvoering.

Status: **reeds opgeloste** risico's zijn **groen**. Openstaande/onderhanden risico's zijn **oranje**. Risico's zonder voortgang zijn **rood**.

#	risico	oorzaak	gevolg	beheersmaatregelen	risico beheersing	status
	Risico's in herstelplan					
1	Vertraging rendabel maken Leefhuizen	Afhankelijkheid andere partijen	Bij onrendabele exploitatie verplichting tot afstoten	Leefhuizen zijn rendabel door sturing op bezetting en productiviteit medewerkers. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
2	Operationeel herstel € 1,6 mln. wordt niet gerealiseerd	Vertraging, verkeerde inschatting potentieel, etc.	Tekort in exploitatie	Sturen op operationeel herstel. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
3	Onvoldoende voorschotten financiële steun gemeenten	Ontoereikende verantwoording	Liquiditeitsproblemen	Sturen op sluitende verantwoording. Rapportages aangepast. Declaraties van voorschotten worden na toetsing door gemeenten voldaan.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
4	Kosten verzuim	Onvoldoende voortgang afbouw verzuim	Vertraging uitvoering herstelplan. Hogere kosten dan verwacht	Actief sturen op afbouw verzuim. Training leidinggevenden. Maandelijkse rapportage op voortgang in monitoring-overleg laat zien dat verzuim daalt.	XONAR	Onderhanden
5	Kosten onderhoudsplan (MJOP) te hoog (kans) of te laag (risico) ingeschat	MJOP is onvoldoende onderbouwd	Indien raming te hoog positief effect op liquiditeit. Indien raming te laag negatief effect liquiditeit.	In opdracht van de gemeenten wordt het MJOP beoordeeld op realiteitsgehalte. Rapportage is in april beschikbaar. Indien nodig bezuinigingen in onderhoudsplanning.	XONAR	Onderhanden

	Risico's bedrijfsvoering met relatie naar herstelplan					
6	Bij Mutsaers gedetacheerde medewerkers krijgen geen dienstverband en komen retour.	Onrendabele exploitatie bij Mutsaers	Boventallig personeel en 1,4 mln. ongedekte kosten	Sluitende afspraken met Mutsaers over voorwaarden detachering. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 31122023
7	Boventalligheid door verbetering van de productiviteit.	Hetzelfde werk doen met minder medewerkers	Boventallig personeel en 590k ongedekte kosten	Wijzigingsvoorstel om onderbesteding in herstelplan in te zetten als dekking voor extra transitiekosten goedgekeurd. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 14122023
8	Tijdelijke voortzetting zorg voor een aantal JENS-cliënten in 2024	Onvoldoende medewerkers stappen over naar JENS	Voortzetting verliesgevende zorg. Raming max 114k	Wijzigingsvoorstel om onderbesteding in herstelplan in te zetten als dekking voor extra kosten goedgekeurd. Het risico vervalt..	XONAR	Opgelost 14122023
9	Sanctie door JENS als niet volledig wordt voldaan aan voorwaarden overdracht zorg.	XONAR kan niet voldoen aan voorwaarden ontvlechting	JENS legt contractueel overeengekomen boete op. Risico PM.	Tijdelijke voortzetting zorg voor een aantal JENS-cliënten in 2024. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 14122023
	Risico's bedrijfsvoering					
10	Omzetverlies als aanbestedingen Crisishulp, VO&H en COA niet aan XONAR worden gegund.	Marktwerking bij aanbestedingen	Omzetverlies, boven-talligheid personeel, lagere dekking overhead, mogelijk exploitatieverlies. Risico PM	Sturen op kwalitatief goede inschrijvingen. Aanbesteding COA is intussen gegund.	XONAR	Onderhanden, periode Q1 t/m Q3 2024.
11	Discussie met toegangen over de intensiteit van de te leveren zorg en het tarief dat wordt vergoed.	Beoordeling noodzakelijke zorg	Omzetverlies, boven-talligheid personeel, lagere dekking overhead, exploitatieverlies. Risico PM	Overeenstemming over noodzakelijke zorg en passende tarieven. Goedkeuring voor toegepaste zorg. Het risico vervalt.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
12	Indexatie CAO is hoger dan de indexering op basis van landelijke OVA-richtlijnen.	Landelijke loonontwikkeling	700k door onvoldoende compensatie in contractuele indexering tarieven door gemeenten.	Verwerkt in begroting 2024. Risico is inmiddels een feit.	XONAR	Opgelost 01012024
13	Niet voldoen aan Social Return verplichting 2022	Onvoldoende medewerkers uit doelgroepen	Boete 258K	Intussen is aan de verplichting voldaan. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023

14	Lagere instroom nieuwe cliënten behandeling en begeleiding door minder toewijzing zorg via toegangen.	Minder verwijzingen	Omzetverlies, boven-talligheid personeel, lagere dekking overhead, exploitatieverlies. Risico PM	90% van de zorgaanmeldingen bij combinatie Initiatief Jeugdhulp Zuid-Limburg (IJZ) waar XONAR onderaannemer is verloopt via de toegangen. Onderzoeken wat de oorzaak is van de lagere instroom.	XONAR	Nog geen voortgang
15	Bevoorschotting wijzigt van volledige betaling vooraf naar betaling in termijnen voor feitelijk geleverde zorg	Risicobeheersing door Initiatief Jeugdhulp Zuid Limburg (IJZ)	Ontoereikende liquiditeit met ingang van eind Q2 2024. Risico 2,5 mln.	Garantie van gemeenten aan IJZ met een looptijd van 1 jaar.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
16	Kosten hack	Reconstructie databases na hack	Niet geraamde kosten. Schatting kosten is 200k	Zo hoog mogelijke effort tegen zo laag mogelijke kosten. Risico is een feit.	XONAR	Opgelost 01032024